

พฤติกรรมการณ์ออมของครัวเรือนในเขตเทศบาลเมืองเขารูปช้าง
ตำบลเขารูปช้าง อำเภอเมือง จังหวัดสงขลา
The behavior of household savings in the area of
Mueng Kaoroochang municipality, Tambon Khao Roop Chang of
Songkhla Province

เปรมภาว ด้วงทอง¹, ไชนับ ยิ้มนใบ^{2*}
Prempa Duangtong¹, Sainab yeemanbai^{2*}

บทคัดย่อ

การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาพฤติกรรมการณ์ออมของครัวเรือนและเพื่อศึกษาปัจจัยต่างๆที่ส่งผลต่อพฤติกรรมการณ์ออมของครัวเรือนในเขตเทศบาลเมืองเขารูปช้าง ตำบลเขารูปช้าง อำเภอเมือง จังหวัดสงขลา กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย คือ ครัวเรือนที่อาศัยอยู่ในหมู่ที่ 6 บ้านเหล่าและหมู่ที่ 9 บ้านการเคหะ จำนวน 310 ครัวเรือน การเก็บรวบรวมข้อมูลโดยใช้แบบสอบถาม ผลการศึกษาวิจัย พบว่า พฤติกรรมการณ์ออมของครัวเรือนส่วนใหญ่มีการออมเงิน สาเหตุของการไม่มีการออมเกิดจากรายได้ไม่เพียงพอ รายได้และรายจ่ายของครัวเรือนส่วนใหญ่ คือ 10,001-20,000 บาทต่อเดือน ครัวเรือนที่มีการออมเงินจะมีการออมในจำนวนเงิน 1,000 – 5,000 บาทต่อเดือน โดยออมเงินเป็นประจำทุกเดือน วัตถุประสงค์หลักในการออมเงินของแต่ละครัวเรือนนั้นส่วนใหญ่เพื่อใช้จ่ายในยามฉุกเฉิน และมีรูปแบบการออมเงินในระบบเป็นรูปแบบเงินฝากประเภทต่างๆ ส่วนรูปแบบการออมเงินนอกระบบเป็นการถือเงินสด (เก็บไว้ที่ตนเอง) และพบว่าครัวเรือนส่วนใหญ่มีพฤติกรรมการณ์วางแผนการออมโดยการใช้จ่ายเงินอย่างประหยัดและระมัดระวัง มีเงินเก็บสะสมทุกเดือนถึงแม้จะมีจำนวนไม่มาก อีกทั้งยังมีการคำนึงถึงความจำเป็นในการซื้อและคิดหาวิธีที่จะมีรายได้เพิ่มเสมอ จากการทดสอบความแตกต่างของพฤติกรรมการณ์วางแผนการออมของครัวเรือน พบว่า ปัจจัยส่วนบุคคลและปัจจัยทางเศรษฐกิจแตกต่างกัน มีพฤติกรรมการณ์วางแผนการออมด้านการใช้จ่ายเงินอย่างประหยัดและระมัดระวังไม่แตกต่างกัน และด้านการเรียงลำดับความสำคัญในการใช้จ่ายเสมอไม่แตกต่างกัน

คำสำคัญ: พฤติกรรมการณ์ออม, ครัวเรือน

¹ อาจารย์โปรแกรมวิชาเศรษฐศาสตร์ คณะวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยราชภัฏสงขลา

² นักศึกษาโปรแกรมวิชาเศรษฐศาสตร์ คณะวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยราชภัฏสงขลา

Abstract

This research aims to study the behavior of household savings and to study the factors that affect all those behaviors in the area of Kaoroochang municipality, Tambon Kaoroochang, Muang, Songkhla by studying 310 samples only in Ban-lao (Moo 6) and Ban-kan-kaha (Moo 9) district with questionnaire method. The study showed that most of them always save their money unless they cannot get enough income. The rate of household income and expense is approximately 10,001-20,000 baht per month and mostly save the money around 1000-5000 baht per month. Their main purpose of saving money is for the emergency such as medical fee and they choose two types of saving form which is by deposit saving account and by cash (keep the money by themselves). Moreover, the study found that they always have a saving plan and try to save the money every month and always think about how to spend the money properly and keep working hard to get more income. The research is also study in the point of the difference in household-saving plan behavior and found that the different personal and economic factors does not effect on how they spend and save the money at all.

Keyword: The behavior of household savings, households

บทนำ

คนส่วนใหญ่เข้าใจว่า รายได้ที่เหลือจากการหักค่าใช้จ่ายทั้งหมด เรียกว่า “เงินออม” เงินออมของแต่ละบุคคลแตกต่างกันขึ้นอยู่กับรายได้ รายจ่ายและการเก็บสะสมเงินของบุคคลนั้น ซึ่งแต่ละคนก็จะมีวัตถุประสงค์ในการออมที่แตกต่างกันตามเป้าหมายที่ได้วางแผนไว้ เช่น เพื่อซื้ออาคาร เพื่อการศึกษาหรือเพื่อการรักษาพยาบาล เป็นต้น และมีรูปแบบที่หลากหลายแตกต่างกัน เช่น การฝากเงินกับสถาบันการเงินการซื้อพันธบัตร หุ้นหรือหลักทรัพย์ การทำประกัน หรือการออมในรูปแบบทรัพย์สิน เช่น ทองคำ เป็นต้น

ปัจจุบันการออมในประเทศไทยอยู่ที่คนเพียงบางกลุ่มโดยเฉพาะกลุ่มคนที่มีฐานะ จึงไม่ใช่เรื่องง่ายที่จะสนับสนุนให้มีเงินออมในประเทศเพิ่มขึ้น เนื่องจากค่าครองชีพในปัจจุบันได้เพิ่มสูงขึ้นมาก ทำให้ประชาชนเดือดร้อนจากข้าวของแพง รวมทั้งพฤติกรรมกรบริโภคทำให้ประชาชนใช้จ่ายใช้สอยและเป็นหนี้สินกันมาก จากการบริโภคนิยมที่สนองความต้องการที่เกินตัวและการส่งเสริมการตลาดเพื่อจูงใจผู้บริโภค ผลที่เกิดขึ้นคือ การออมภาคครัวเรือนลดลงตรงข้ามกับการบริโภคที่เพิ่มขึ้น ประกอบกับการช่วยเหลือของภาครัฐเชิงสวัสดิการ ทำให้ประชาชนเกิดความรู้สึกมีความมั่นคงและปลอดภัยในชีวิตมากขึ้น ทำให้ครัวเรือนมองข้ามความจำเป็นในการที่จะออมเงินไว้ใช้ยามฉุกเฉิน และที่สำคัญครัวเรือนที่มีรายได้น้อยและมีปัญหาต่อการวางแผนการออมด้วย ปัญหาอัตราเงินเฟ้อที่สูงขึ้นทำให้ราคาสินค้าเพิ่มขึ้นสูงกว่าการขยายตัวของรายได้ จากปัญหาดังกล่าวหน่วยงานทั้งภาครัฐและภาคเอกชนได้พยายามรณรงค์ให้ประชาชนเปลี่ยนพฤติกรรมกรบริโภคที่ฟุ่มเฟือยให้มีการใช้จ่ายอย่างประหยัดและเก็บออมไว้ใช้ยามเดือดร้อนหรือเหลือเก็บไว้ใช้ในอนาคต เงินออมถือเป็นเงินทุนที่สำคัญต่อการลงทุนของประเทศ เป็นรากฐานและปัจจัยที่สำคัญที่กำหนดการลงทุนให้เศรษฐกิจของประเทศเจริญเติบโต สร้างเสถียรภาพและลดความผันผวนทางเศรษฐกิจได้

จะเห็นได้ว่า การออมเป็นปัจจัยที่สำคัญที่จะทำให้เป้าหมายที่บุคคลได้กำหนดไว้ในอนาคตบรรลุจุดประสงค์และเป็นจริงขึ้นมาได้ นอกจากนี้เงินออมยังใช้สำหรับแก้ไขปัญหาค่าความเดือดร้อนทางการเงินที่อาจเกิดขึ้นได้ และยังมีมีความสำคัญต่อการพัฒนาเศรษฐกิจด้วย เพราะฉะนั้น บุคคลจึงควรมีการออมอย่างสม่ำเสมอในชีวิต เพื่อให้มีคุณภาพชีวิตที่ดีและเกิดความมั่นคงในอนาคต (สหกรณ์ออมทรัพย์ กระทรวงการคลัง, 2557)

เทศบาลเมืองเขารูปช้าง ประกอบด้วย 10 หมู่บ้าน (เทศบาลเมืองเขารูปช้าง, 2557) ซึ่งแต่ละหมู่บ้านจะมีพื้นที่และมีจำนวนประชากรที่แตกต่างกัน และพบว่าฐานะทางเศรษฐกิจและสังคมก็ค่อนข้างแตกต่างกันด้วย กล่าวคือ บางหมู่บ้านอยู่ในสภาพแวดล้อมที่ดี พื้นที่ที่อยู่อาศัยก็มีความเจริญ รายได้ที่ดี แต่บางหมู่บ้านที่อยู่ใน

สภาพแวดล้อมที่ค่อนข้างแออัด รายได้ค่อนข้างต่ำ ทำให้แต่ละหมู่บ้านจึงมีความแตกต่างกันในหลายๆด้าน จากการศึกษาสอบถามและศึกษาค้นคว้าข้อมูลพบว่า มีเพียง 2 หมู่บ้านเท่านั้นที่มีกลุ่มออมทรัพย์ประจำของหมู่บ้าน คือ หมู่ที่ 6 บ้านเหล่าและหมู่ที่ 9 บ้านการเคหะ นั้นหมายถึงครัวเรือนในหมู่บ้านดังกล่าวจะเห็นถึงความสำคัญของการออมซึ่งเหมาะแก่การศึกษาถึงพฤติกรรมกรรมการออมของครัวเรือน

ด้วยสาเหตุดังกล่าว ทำให้ผู้วิจัยสนใจศึกษาเกี่ยวกับพฤติกรรมกรรมการออมของครัวเรือนในเขตเทศบาลเมืองเขารูปช้าง ตำบลเขารูปช้าง อำเภอเมือง จังหวัดสงขลาว่าเป็นอย่างไร และมีปัจจัยอะไรบ้างที่มีผลต่อพฤติกรรมกรรมการออมของครัวเรือน โดยคาดว่าผลการศึกษาที่ได้ทำให้ทราบถึงพฤติกรรมกรรมการออมของครัวเรือน และเพื่อเป็นประโยชน์ต่อหน่วยงานที่เกี่ยวข้องสามารถนำไปเป็นแนวทางต่อการเลือกการออมประเภทต่างๆของประชาชน เพื่อนำไปกำหนดแนวทางในการส่งเสริมให้มีพฤติกรรมกรรมการออมในรูปแบบต่างๆที่เหมาะสม

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาพฤติกรรมกรรมการออมของครัวเรือนในเขตเทศบาลเมืองเขารูปช้าง ตำบลเขารูปช้าง อำเภอเมือง จังหวัดสงขลา
2. เพื่อศึกษาปัจจัยต่างๆที่ส่งผลต่อพฤติกรรมกรรมการออมของครัวเรือนในเขตเทศบาลเมืองเขารูปช้าง ตำบลเขารูปช้าง อำเภอเมือง จังหวัดสงขลา

แนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

เดช กาญจนางกูร (2539) ได้อธิบายเกี่ยวกับทฤษฎีความต้องการเงินของจอห์น เมเนอร์ต เคนส์ ไว้ว่า อัตราดอกเบี้ยจะถูกกำหนดโดยอุปสงค์ของการถือเงิน และอุปทานของเงินในระบบเศรษฐกิจ ด้านอุปสงค์ต่อการถือเงินนั้นเพื่อวัตถุประสงค์ 3 ประการ คือ ความต้องการถือเงินไว้เพื่อใช้จ่ายประจำวัน ความต้องการถือเงินไว้ใช้จ่ายยามฉุกเฉิน และความต้องการถือเงินไว้เพื่อเก็งกำไร

สุขใจ น้ำมุด (2545) ได้อธิบายเกี่ยวกับการออมว่า การเก็บเงินออมไว้กับตนเองย่อมไม่ปลอดภัยและเป็น การสูญเสียรายได้ที่ควรได้รับ ดังนั้นเงินออมควรเก็บไว้ในที่ปลอดภัยและมีรายได้ด้วย โดยฝากธนาคาร สถาบันการเงินต่าง ๆ หรือเก็บออมในรูปแบบการซื้อหลักทรัพย์หรือตราสารที่มีความมั่นคง ก่อให้เกิดรายได้ และสามารถเปลี่ยน มาเป็นเงินสดได้ง่าย

ศิรินุช อินละคร (2550) ได้กล่าวถึงประโยชน์ของการวางแผนการเงินส่วนบุคคล ไว้ดังนี้

1. ช่วยให้คุณคนมีคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้น เพื่อให้บรรลุเป้าหมายทางการเงินที่ต้องการ
2. ช่วยให้คุณคนมีการจัดการรายรับรายจ่าย รวมทั้งเงินออมได้อย่างมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น
3. ช่วยให้คุณคนมีการควบคุมสถานะทางการเงินของตนเองอย่างมีประสิทธิภาพ อย่างสม่ำเสมอ เพื่อป้องกันมิให้คุณคนมีภาระหนี้สินมากเกินไป
4. ช่วยลดความวิตกกังวลทางการเงินของคุณคน เพราะมีการวางแผนและการคาดการณ์ล่วงหน้า ทั้งรายได้ รายจ่ายของคุณคนในอนาคต แล้วนำไปวางแผนทางการเงินเพื่อให้บรรลุเป้าหมายทางการเงินที่ต้องการ

รัชนิบูลย์ ลิ้มปัญญาเลิศ (2553) ได้ศึกษาพฤติกรรมกรรมการออมของประชากรในชุมชนเขตเทศบาลเมืองลพบุรี กลุ่มตัวอย่างจำนวน 390 คน ผลการศึกษาพบว่า พฤติกรรมการออมของประชากรอยู่ในระดับปานกลาง ผลการทดสอบสมมติฐานพบว่า ปัจจัยทางสังคมที่แตกต่างกันในเรื่องเพศ อายุ จำนวนสมาชิกในครอบครัว ความมั่งคั่ง การเป็นแบบอย่างที่มีความแตกต่างกันไม่มีผลต่อพฤติกรรมกรรมการออม นอกจากนี้ยังพบว่า ปัจจัยทางสังคมในเรื่อง ระดับการศึกษา สถานภาพสมรส เป้าหมายการออม และการมีระเบียบวินัย ที่มีความแตกต่างกันมีผลต่อพฤติกรรมกรรมการออม ผลการทดสอบสมมติฐานพบว่า ปัจจัยทางเศรษฐกิจที่แตกต่างกันในเรื่องรายได้ต่อเดือน รายจ่ายต่อเดือน ภาระหนี้สิน ทรัพย์สิน ที่มีความแตกต่างกันไม่มีผลต่อพฤติกรรมกรรมการออม นอกจากนี้ยังพบว่า ปัจจัยทางเศรษฐกิจในเรื่องอาชีพ ที่มีความแตกต่างกันมีผลต่อพฤติกรรมกรรมการออม

รัชศักดิ์ ค่อยประเสริฐ (2553) ได้ศึกษาแบบแผนการออมภาคครัวเรือน ตำบลช้างคลาน อำเภอเมือง จังหวัดเชียงใหม่ โดยใช้ข้อมูลจากการเก็บแบบสอบถามจากกลุ่มตัวอย่างทั้งหมด 100 ครัวเรือน ผลการศึกษาพบว่า

ครัวเรือนส่วนใหญ่มีการออม วัตถุประสงค์ของการออมเพื่อเป็นหลักประกันความมั่นคงของครอบครัว มีการเลือกใช้ บริการการออมในรูปแบบเงินฝากต่างๆ ส่วนปัจจัยต่างๆที่มีผลต่อการออมของครัวเรือนพบว่า ปัจจัยทางการตลาด ด้านผลิตภัณฑ์การออมคือ การมีให้เลือกหลายรูปแบบและเป็นผลิตภัณฑ์ที่ทำให้เงินออมมีความปลอดภัยไม่ลดมูลค่า เป็นปัจจัยที่มีผลต่อการออมของครัวเรือนมากที่สุด

วณิชยา ต๊ะต่องใจ (2553) ได้ศึกษาพฤติกรรมการออมของประชาชนบ้านหนองสองห้อง ตำบลเม็งราย อำเภอพญาเม็งราย จังหวัดเชียงราย กลุ่มตัวอย่างทั้งหมดเป็นกลุ่มตัวอย่างที่เป็นประชาชนของบ้านหนองสองห้อง ตำบลเม็งราย อำเภอพญาเม็งราย จังหวัดเชียงรายมีจำนวนทั้งสิ้น 100 คน การศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อการออม พบว่า กลุ่มตัวอย่างเพศชายร้อยละ 100 มีการออมเพื่อเก็บไว้ใช้ในยามฉุกเฉิน/ยามชรา ส่วนกลุ่มตัวอย่างเพศหญิง ร้อยละ 100 ทำการออมเพื่อเป็นทุนในการประกอบอาชีพ ซึ่งจะทำการออมกับธนาคารพาณิชย์/การออมกับบริษัท ประกันชีวิต/การออมกับสหกรณ์ออมทรัพย์/การออมโดยการซื้อหุ้นสามัญในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย/การลงทุนในสินทรัพย์หรือหลักทรัพย์ทางการเงิน/การออมในรูปแบบสลากออมสิน และการออมโดยการเล่นแชร์

ปิยรัตน์ กฤษณามระ และคณะ (2554) ได้ศึกษาพฤติกรรมการออมและปัจจัยที่มีผลต่อรูปแบบการออม ของผู้ออมในเขตกรุงเทพมหานครและปริมณฑล โดยการใช้แบบสอบถามจากกลุ่ม ที่มีรายได้ตั้งแต่ 20,000 บาทขึ้นไป และมีอายุตั้งแต่ 20 ปี เป็นจำนวนทั้งสิ้น 400 ตัวอย่าง ผลการศึกษาพบว่า จากกลุ่มตัวอย่างของผู้ออมในเขต กรุงเทพมหานครและปริมณฑลโดยเฉลี่ยมีการศึกษาดี มีรายได้ปานกลางไปถึงค่อนข้างสูง และมีอัตราการออมเฉลี่ย ร้อยละ 32 ของรายได้ประจำ โดยที่วัตถุประสงค์หลักของการออมคือ เพื่อไว้ใช้จ่ายหลังการเกษียณอายุ รูปแบบการ ออมที่เลือกคือ ธนาकार ซื้อกรมธรรม์ประกันชีวิต และซื้ออสังหาริมทรัพย์มากกว่าการลงทุนซื้อตราสารการเงินใน ตลาดหุ้น เพราะตลาดหุ้นมีความเสี่ยงสูง และมีความซับซ้อนเข้าใจยาก นอกจากนี้ยังพบว่า ผู้ออมให้ความสำคัญ ต่อการจัดสรรเงินออมไปลงทุนซื้ออสังหาริมทรัพย์มากเป็นอันดับหนึ่ง เนื่องจากเชื่อว่า การลงทุนประเภทนี้มีความ เสี่ยงน้อยกว่าการลงทุนในตราสารการเงิน รวมทั้งความจำเป็นในเรื่องที่อยู่อาศัย

ปพิชญา บุญศรี (2555) ได้ศึกษาพฤติกรรมการออมและปัจจัยที่มีผลต่อการออมของครัวเรือนในเขต อำเภอมือง จังหวัดเชียงใหม่ โดยใช้ข้อมูลจากการเก็บแบบสอบถามจากกลุ่มตัวอย่างทั้งหมด 100 ราย ผล การศึกษาพบว่า ครัวเรือนในอำเภอมืองส่วนใหญ่ไม่ได้มีการออมไว้เพื่อหาผลตอบแทนจากเงินออม แต่การออม ส่วนใหญ่ก็เพื่อป้องกันความเสี่ยงจากความไม่แน่นอนของสถานการณ์ในอนาคต และปัจจัยต่างๆที่มีอิทธิพลต่อการ ออมของครัวเรือน พบว่าปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการออมของครัวเรือนมากที่สุด คือ ปัจจัยทางด้านรายได้ และรายจ่าย สำหรับปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการออมของครัวเรือนมากที่สุด คือ เรื่องของภาระหนี้สิน ความต้องการในสินค้าอุปโภค บริโภค ภาวะเศรษฐกิจ และอัตราดอกเบี้ยเงินฝาก ส่วนปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการออมของครัวเรือนปานกลาง และ ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการออมของครัวเรือนน้อยคือ พฤติกรรมของคนใกล้ชิด นโยบายของรัฐบาล ตามลำดับ

สุกัญญา บุญเทียม (2555) ได้ศึกษาปัจจัยความต้องการในการออมทรัพย์ของครัวเรือนในเขตเทศบาล ตำบลแม่คือ อำเภอดอยสะเก็ด จังหวัดเชียงใหม่ เป็นการวิจัยเชิงสำรวจ โดยอาศัยข้อมูลปฐมภูมิและทุติยภูมิ ที่ได้ จากแบบสอบถามการออมของกลุ่มตัวอย่าง 100 ตัวอย่างผลการศึกษาพบว่า ครัวเรือนส่วนใหญ่ในเขตเทศบาล ตำบลแม่คือ อำเภอดอยสะเก็ด จังหวัดเชียงใหม่ จำนวน 78 ครัวเรือนมีการออม และพบว่าปัจจัยสำคัญที่ทำให้ สัดส่วนการออมภาคครัวเรือนมีแนวโน้มลดลง เป็นผลมาจากการคาดการณ์รายได้ในอนาคตของครัวเรือนไทย กล่าวคือถ้าหากอัตราการว่างงานลดลงครัวเรือนมีโอกาสถูกออกจางานหรือตกงานต่ำ ซึ่งครัวเรือนจะคาดว่าใน อนาคตจะมีรายได้เพิ่มขึ้น จึงทำให้ครัวเรือนมีการออมลดลง

สำหรับข้อที่ 9. เป็นคำถามเกี่ยวกับพฤติกรรมการวางแผนการออม ซึ่งจะมีตัวเลือกที่กำหนดไว้ 5 ตัวเลือก ผู้ตอบแบบสอบถามต้องเลือกตอบให้ตรงกับระดับความคิดเห็นให้มากที่สุดเพียงข้อเดียว ตัวเลือกที่กำหนดไว้บ่งถึงระดับความคิดเห็นในการวางแผนการออม มีจำนวน 9 ข้อ

ส่วนที่ 3 ข้อเสนอแนะ เป็นคำถามปลายเปิด โดยมีหลักการเกณฑ์การให้คะแนน ดังนี้

มีพฤติกรรมวางแผนการออม	มากที่สุด	ให้	5 คะแนน
มีพฤติกรรมวางแผนการออม	มาก	ให้	4 คะแนน
มีพฤติกรรมวางแผนการออม	ปานกลาง	ให้	3 คะแนน
มีพฤติกรรมวางแผนการออม	น้อย	ให้	2 คะแนน
มีพฤติกรรมวางแผนการออม	น้อยที่สุด	ให้	1 คะแนน

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลมีขั้นตอนดังนี้

1. ข้อมูลปฐมภูมิ (Primary Data) เป็นข้อมูลที่ได้จากการเก็บแบบสอบถามเกี่ยวกับพฤติกรรมการออมของครัวเรือนและปัจจัยต่างๆที่ส่งผลต่อพฤติกรรมการออมของครัวเรือน ซึ่งได้ทำการเก็บรวบรวมข้อมูลจากครัวเรือนที่อาศัยอยู่ใน 2 หมู่บ้าน ประกอบด้วย หมู่ที่ 6 บ้านเหล่าและหมู่ที่ 9 บ้านการเคหะ ในเขตเทศบาลเมืองเขารูปช้าง ตำบลเขารูปช้าง อำเภอเมือง จังหวัดสงขลา

2. ข้อมูลทุติยภูมิ (Secondary Data) เป็นข้อมูลที่ได้จากการค้นคว้าจากแหล่งข้อมูลต่างๆเกี่ยวกับพฤติกรรมการออม ได้แก่ ตำรา เอกสาร บทความ งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ตลอดจนการค้นคว้าจากอินเทอร์เน็ต เพื่อใช้เป็นข้อมูลสนับสนุนข้อมูลปฐมภูมิ เพื่อที่จะทำให้ผลการศึกษาที่ได้มีความสมบูรณ์มากยิ่งขึ้น

3. จากการเก็บรวบรวมข้อมูล ผู้วิจัยได้แจกแบบสอบถามไปจำนวน 310 ชุด โดยมีแบบสอบถามที่ได้รับกลับคืนมา และมีความสมบูรณ์ จำนวน 310 ชุด คิดเป็น 100 เปอร์เซ็นต์

การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูลสำหรับการวิจัยครั้งนี้ แบ่งการวิเคราะห์ออกเป็น 2 ตอน คือ การวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับปัจจัยส่วนบุคคลและปัจจัยทางเศรษฐกิจของครัวเรือน และการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับพฤติกรรมการออมของครัวเรือน โดยใช้วิธีการประมวลผลค่าทางสถิติด้วยเครื่องคอมพิวเตอร์ จากโปรแกรมสำเร็จรูป

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ผู้วิจัยเลือกใช้สถิติในการวิเคราะห์เพื่อให้สอดคล้องกับลักษณะของข้อมูล ประกอบด้วยสถิติ 2 ลักษณะ ดังนี้

1. การวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้สถิติเชิงพรรณนา (Descriptive Statistics) ดังนี้

1.1 ข้อมูลเกี่ยวกับปัจจัยส่วนบุคคลและปัจจัยทางเศรษฐกิจของครัวเรือน ได้แก่ เพศ อายุ ระดับการศึกษา สถานภาพสมรส อาชีพ จำนวนสมาชิกในครัวเรือน รายได้ของครัวเรือน และรายจ่ายของครัวเรือน หาค่าความถี่ (Frequency) และค่าร้อยละ (Percentage)

1.2 ข้อมูลเกี่ยวกับพฤติกรรมการออมของครัวเรือน หาค่าความถี่ (Frequency) ค่าร้อยละ (Percentage) ค่าเฉลี่ย (Mean) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation)

2. การวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้สถิติเชิงอนุมาน ได้แก่ t-test, F-test โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปเพื่อทดสอบสมมติฐาน ดังนี้

2.1 ปัจจัยส่วนบุคคล ได้แก่ เพศ อายุ ระดับการศึกษา สถานภาพสมรส อาชีพ และจำนวนสมาชิกในครัวเรือน ที่แตกต่างกันมีพฤติกรรมการออมที่แตกต่างกัน

2.2 ปัจจัยทางเศรษฐกิจ ได้แก่ รายได้ของครัวเรือน และรายจ่ายของครัวเรือน ที่แตกต่างกันมีพฤติกรรมการออมที่แตกต่างกัน

เกณฑ์การแปลผล

ในการวิจัยครั้งนี้ กำหนดเกณฑ์การแปลผลค่าเฉลี่ย ดังนี้ (สรชัย พิศาลบุตร, 2550)

ค่าเฉลี่ย	หมายถึง	มีพฤติกรรมการวางแผนการออม	จัดอยู่ในระดับ
4.21 – 5.00	หมายถึง	มีพฤติกรรมการวางแผนการออม	มากที่สุด
3.41 – 4.20	หมายถึง	มีพฤติกรรมการวางแผนการออม	มาก
2.61 – 3.40	หมายถึง	มีพฤติกรรมการวางแผนการออม	ปานกลาง
1.81 – 2.60	หมายถึง	มีพฤติกรรมการวางแผนการออม	น้อย
1.00 – 1.80	หมายถึง	มีพฤติกรรมการวางแผนการออม	น้อยที่สุด

สรุปผลการวิจัย

ส่วนที่ 1 ข้อมูลเกี่ยวกับปัจจัยส่วนบุคคลและปัจจัยทางเศรษฐกิจของครัวเรือน

ผลการศึกษา พบว่า ครัวเรือนที่เป็นกลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่เป็นเพศหญิงมากกว่าเพศชาย มีอายุระหว่าง 41-50 ปี ส่วนใหญ่จบการศึกษาระดับปริญญาตรี สถานภาพสมรสอยู่ด้วยกัน ประกอบอาชีพรับจ้างทั่วไป มีจำนวนสมาชิกในครัวเรือน 5 คน รายได้และรายจ่ายของครัวเรือนส่วนใหญ่ที่ระดับ 10,001-20,000 บาทต่อเดือน

ส่วนที่ 2 ข้อมูลเกี่ยวกับพฤติกรรมกรออมของครัวเรือน

ผลการศึกษา พบว่า ครัวเรือนส่วนใหญ่มีการออมเงินมากกว่าไม่มีการออมเงิน สาเหตุที่ไม่มีการออมเงินเนื่องจากมีรายได้ไม่เพียงพอ ครัวเรือนที่มีการออมเงินจะมีการออมในจำนวนเงิน 1,000 – 5,000 บาทต่อเดือน ส่วนใหญ่มีวิธีการออมเงินเป็นประจำทุกเดือน ซึ่งพบว่าระยะเวลาในการออมเงินจะออมมาแล้ว 6 ปีขึ้นไป วัตถุประสงค์หลักในการออมเงินของแต่ละครัวเรือนส่วนใหญ่เพื่อใช้จ่ายในยามฉุกเฉิน รูปแบบการออมเงินในระบบเป็นรูปแบบเงินฝากประเภทต่างๆ ส่วนรูปแบบการออมเงินนอกระบบเป็นการถือเงินสด (เก็บไว้ที่ตนเอง) และพบว่า ครัวเรือนส่วนใหญ่มีพฤติกรรมกรวางแผนการออม โดยการใช้จ่ายเงินอย่างประหยัดและระมัดระวัง มีเงินเก็บสะสมทุกเดือนถึงแม้จะไม่มาก อีกทั้งยังมีการคำนึงถึงความจำเป็นในการซื้อและคิดหาวิธีที่จะมีรายได้เพิ่มเติมเสมอ

ส่วนที่ 3 การทดสอบสมมติฐาน

ผลการทดสอบสมมติฐาน พบว่า ครัวเรือนที่มีเพศ และอายุแตกต่างกัน มีพฤติกรรมกรออมด้านจำนวนเงินออมที่ไม่แตกต่างกัน แต่ครัวเรือนที่มีระดับการศึกษา สถานภาพสมรส อาชีพ จำนวนสมาชิกในครัวเรือน รายได้ของครัวเรือนและรายจ่ายของครัวเรือนแตกต่างกัน มีพฤติกรรมกรออมด้านจำนวนเงินออมที่แตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ครัวเรือนที่มีปัจจัยส่วนบุคคลและปัจจัยทางเศรษฐกิจแตกต่างกัน มีพฤติกรรมกรออมด้านวิธีการออมเงินที่แตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ครัวเรือนที่มีเพศ สถานภาพสมรส อาชีพ จำนวนสมาชิกในครัวเรือน รายได้ของครัวเรือนและรายจ่ายของครัวเรือนแตกต่างกัน มีพฤติกรรมกรออมด้านระยะเวลาในการออมเงินที่ไม่แตกต่างกัน แต่ครัวเรือนที่มีอายุ และระดับการศึกษาแตกต่างกัน มีพฤติกรรมกรออมด้านระยะเวลาในการออมเงินที่แตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ครัวเรือนที่มีปัจจัยส่วนบุคคลและปัจจัยทางเศรษฐกิจแตกต่างกัน มีพฤติกรรมกรออมด้านวัตถุประสงค์ในการออมเงินที่แตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ครัวเรือนที่มีเพศ และอายุแตกต่างกัน มีพฤติกรรมกรออมด้านรูปแบบการออมเงินในระบบที่ไม่แตกต่างกัน แต่ครัวเรือนที่มีระดับการศึกษา สถานภาพสมรส อาชีพ จำนวนสมาชิกในครัวเรือน รายได้ของครัวเรือนและรายจ่ายของครัวเรือนแตกต่างกัน มีพฤติกรรมกรออมด้านรูปแบบการออมเงินในระบบที่แตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ครัวเรือนที่มีอายุแตกต่างกัน มีพฤติกรรมกรออมด้านรูปแบบการออมเงินนอกระบบที่ไม่แตกต่างกัน แต่ครัวเรือนที่มีเพศ ระดับการศึกษา สถานภาพสมรส อาชีพ จำนวนสมาชิกในครัวเรือน รายได้ของครัวเรือนและ

รายจ่ายของครัวเรือนแตกต่างกัน มีพฤติกรรมการออมด้านรูปแบบการออมเงินนอกระบบที่แตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ครัวเรือนที่มีปัจจัยส่วนบุคคลและปัจจัยทางเศรษฐกิจแตกต่างกัน มีพฤติกรรมการวางแผนการออมด้านการใช้จ่ายเงินอย่างประหยัดและระมัดระวัง และด้านการเรียงลำดับความสำคัญในการใช้จ่ายเสมอไม่แตกต่างกัน แต่ครัวเรือนที่มีปัจจัยส่วนบุคคลและปัจจัยทางเศรษฐกิจแตกต่างกัน มีพฤติกรรมการวางแผนการออมด้านการจัดบันทึกรายรับ-รายจ่ายอย่างสม่ำเสมอ ด้านการวางแผนการใช้จ่ายเงินทุกครั้ง ด้านการคำนึงถึงความจำเป็นในการซื้อเสมอ ด้านการจัดสรรเงินจำนวนหนึ่งมาเป็นเงินออมเสมอ ด้านการคิดหาวิธีที่จะมีรายได้เพิ่มเสมอ ด้านการเก็บสะสมเงินให้พอก่อนที่จะซื้อทุกครั้ง และด้านการมีเงินเก็บสะสมทุกเดือนถึงแม้จะไม่มากที่แตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

อภิปรายผลการวิจัย

จากการวิจัย พบว่า ปัจจัยส่วนบุคคลและปัจจัยทางเศรษฐกิจของครัวเรือนส่วนใหญ่เป็นเพศหญิงมากกว่าเพศชาย มีอายุระหว่าง 41-50 ปี ส่วนใหญ่จบการศึกษาระดับปริญญาตรี สถานภาพสมรสอยู่ด้วยกัน ประกอบอาชีพรับจ้างทั่วไป มีจำนวนสมาชิกในครัวเรือน 5 คน รายได้และรายจ่ายของครัวเรือนส่วนใหญ่ที่ระดับ 10,001-20,000 บาทต่อเดือน และพบว่างานวิจัยนี้สอดคล้องกับผลงานวิจัยของ วณิชยา ต๊ะต้อมใจ (2553) ในแง่ของการที่ครัวเรือนส่วนใหญ่มีพฤติกรรมการวางแผนการออม โดยการใช้จ่ายเงินอย่างประหยัดและระมัดระวัง มีเงินเก็บสะสมทุกเดือนถึงแม้จะไม่มาก อีกทั้งยังพบว่าพฤติกรรมการวางแผนการออมในการคำนึงถึงความจำเป็นในการซื้อและคิดหาวิธีที่จะมีรายได้เพิ่มเสมอ จากการศึกษาพฤติกรรมการวางแผนการออม โดยพบว่ามีความเฉลี่ยรวมอยู่ในระดับมาก

จากการวิจัยการทดสอบความแตกต่างของพฤติกรรมการวางแผนการออมของครัวเรือน พบว่า ปัจจัยส่วนบุคคลและปัจจัยทางเศรษฐกิจแตกต่างกัน มีพฤติกรรมการวางแผนการออมด้านการใช้จ่ายเงินอย่างประหยัดและระมัดระวังไม่แตกต่างกัน และด้านการเรียงลำดับความสำคัญในการใช้จ่ายเสมอไม่แตกต่างกัน แต่ครัวเรือนที่มีปัจจัยส่วนบุคคลและปัจจัยทางเศรษฐกิจแตกต่างกัน มีพฤติกรรมการวางแผนการออมด้านการจัดบันทึกรายรับ-รายจ่ายอย่างสม่ำเสมอ ด้านการวางแผนการใช้จ่ายเงินทุกครั้ง ด้านการคำนึงถึงความจำเป็นในการซื้อเสมอ ด้านการจัดสรรเงินจำนวนหนึ่งมาเป็นเงินออมเสมอ ด้านการคิดหาวิธีที่จะมีรายได้เพิ่มเสมอ ด้านการเก็บสะสมเงินให้พอก่อนที่จะซื้อทุกครั้ง และด้านการมีเงินเก็บสะสมทุกเดือนถึงแม้จะไม่มากที่แตกต่างกัน

ข้อเสนอแนะและการนำผลการวิจัยไปใช้ประโยชน์

จากการศึกษาพบว่า ครัวเรือนมีการออมเงินอยู่ในระดับปานกลาง และมีครัวเรือนจำนวนหนึ่งที่ไม่มีการออมเงิน แสดงให้เห็นว่าครัวเรือนที่มีรายได้มากก็มีการออมเงินมาก ส่วนครัวเรือนที่มีรายได้น้อยก็มีการออมเงินน้อย อีกทั้งยังพบว่า ครัวเรือนส่วนใหญ่มีพฤติกรรมการวางแผนการออมโดยการใช้จ่ายเงินอย่างประหยัดและระมัดระวัง และมีเงินเก็บสะสมทุกเดือนถึงแม้จะไม่มาก และจะคำนึงถึงความจำเป็นในการซื้อและคิดหาวิธีที่จะมีรายได้เพิ่มเสมอ แต่ไม่มีพฤติกรรมการวางแผนการออมในการจัดบันทึกรายรับ-รายจ่าย ทำให้ไม่สามารถทราบรายละเอียดในด้านนี้ ดังนั้นควรมีการใส่ใจในเรื่องการออมเงินให้มากยิ่งขึ้น เพราะการออมเงินเป็นเรื่องที่สำคัญในการดำเนินชีวิต

จากผลการศึกษาทำให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องสามารถนำไปใช้เพื่อเป็นแนวทางในการส่งเสริมการออมในรูปแบบต่างๆให้เหมาะสม และสามารถนำไปปฏิบัติได้ในอนาคต โดยควรเน้นส่งเสริมให้มีการวางแผนการใช้จ่ายและบันทึกรายรับ-รายจ่ายของแต่ละครัวเรือน

เอกสารอ้างอิง

- เดช กาญจนางกูร. (2539). **จุลเศรษฐศาสตร์เบื้องต้น**. กรุงเทพฯ: โอเดียนสโตร์. พิมพ์ครั้งที่ 1.
เทศบาลเมืองเขารูปช้าง. (2557). **สภาพทั่วไปและข้อมูลพื้นฐานสำคัญของเทศบาลเมืองเขารูปช้าง**. (Online). Available: <http://www.krc.go.th/content/cate/2>. ค้นเมื่อ 25 สิงหาคม 2557

- ปพิชญา บุญศรี. (2555). พฤติกรรมการออมและปัจจัยที่มีผลต่อการออมของครัวเรือนในเขตอำเภอเมือง จังหวัด เชียงใหม่. เชียงใหม่: คณะเศรษฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.
- ปิยรัตน์ กฤษณามระ และคณะ. (2554). พฤติกรรมการออมและปัจจัยที่มีผลต่อรูปแบบการออมของผู้ออมใน เขตกรุงเทพมหานครและปริมณฑล. กรุงเทพฯ: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- รัชนิบูลย์ ลิ้มปัญญาเลิศ. (2553). พฤติกรรมการออมของประชากรในชุมชนเขตเทศบาลเมืองลพบุรี. วิทยานิพนธ์ บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.
- รัชศักดิ์ ค่อยประเสริฐ. (2553). แบบแผนการออมภาคครัวเรือน ตำบลช้างคลาน อำเภอเมืองจังหวัดเชียงใหม่. เชียงใหม่: คณะเศรษฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.
- วณิชยา ต๊ะต้อใจ. (2553). พฤติกรรมการออมของประชาชนบ้านหนองสองห้อง ตำบลเม็ງรายอำเภอพญาเม็ง รายจังหวัดเชียงราย. เชียงใหม่: คณะเศรษฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.
- ศิรินุช อินละคร. (2550). การเงินบุคคล. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์. พิมพ์ครั้งที่ 2.
- สหกรณ์ออมทรัพย์ กระทรวงการคลัง. (2557). ความสำคัญของการออม. (Online). Available: http://mofcoop.mof.go.th/index.php?option=com_content&view=article&id=64%3Aamorbior-nare-pulvinar-quamet&catid=36%3Alatest-news&Itemid=1. ค้นเมื่อ 22 สิงหาคม 2557
- สุกัญญา บุญเทียม. (2555). ปัจจัยความต้องการในการออมทรัพย์ของครัวเรือนในเขตเทศบาลตำบล แม่คือ อำเภอดอยสะเก็ดจังหวัดเชียงใหม่. เชียงใหม่: คณะเศรษฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.
- สุขใจ น้ำผุด. (2545). กลยุทธ์การบริหารการเงินบุคคล. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์. พิมพ์ครั้งที่ 4.
- สรชัย พิศาลบุตร. (2550). การสร้างและประมวลผลข้อมูลจากแบบสอบถาม. กรุงเทพฯ: วิทย์พัฒน์.